

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Actieprogramma Verkeersveiligheid 2011-2012

Actieprogramma Verkeersveiligheid 2011-2012

Inhoud

- 1 Inleiding 5
- 2 Rijksoverheid 7
- 3 Decentrale Overheden 9
- 4 Overzicht activiteiten per aandachtsgebied 2011 - 2012 13

1 Inleiding

Nederland behoort tot de meest verkeersveilige landen van Europa. Toch kwamen er in 2009 720 mensen om in het verkeer. Hoewel dit een afname is van 4% ten opzichte van 2008, betekent dit dat er in Nederland elke dag gemiddeld 2 mensen niet thuis komen als gevolg van een verkeersongeval. Talloze anderen raken gewond, het aantal ernstig verkeersgewonden is de laatste jaren gestegen tot bijna 17.700 in 2008.

Daarnaast heeft verkeersonveiligheid ook grote consequenties op andere terreinen. De gevolgen voor de economie (de kosten lopen in de miljarden en zijn vele malen hoger dan de kosten van files, ongevallen zijn een belangrijke oorzaak van files), volksgezondheid (ziekenhuis, nazorg, revalidatie, medicijnen) en sociale voorzieningen (arbeidsongeschiktheidsuitkeringen) zijn aspecten die het belang van een voortdurende aandacht voor dit onderwerp mede onderstrepen.

Leidend kader voor het Nederlandse verkeersveiligheidsbeleid is het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2008 – 2020, met als hoofdlijn een permanente verbetering van de verkeersveiligheid die ten goede komt aan alle verkeersdeelnemers, maar speciaal ook aan de kwetsbare deelnemers.

In het tweejaarlijkse Actieprogramma wordt een overzicht geboden van activiteiten die plaatsvinden in het kader van het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2008 – 2020. Het Actieprogramma 2009 - 2010 heeft de afgelopen twee jaar voor zowel de Rijksoverheid als de decentrale overheden als leidraad gefungeerd voor de uitvoering van het nationale en decentrale verkeersveiligheidsbeleid en zo een bijdrage geleverd aan het dichterbij brengen van de gestelde verkeersveiligheidsdoelstellingen: maximaal 500 doden en maximaal 10.600 ernstig verkeersgewonden in 2020.

Het nu voorliggende Actieprogramma Verkeersveiligheid 2011 – 2012 gaat door op de weg die we met het vorige Actieprogramma zijn ingeslagen. Waar mogelijk hebben we de ervaringen die we hebben opgedaan, gebruikt om het Actieprogramma 2011 – 2012 verder te optimaliseren. Dit heeft er onder andere toe geleid dat vier prioritaire thema's zijn benoemd die extra aandacht krijgen. Het gaat hierbij om de verbetering van de veiligheid van fietsers, het terugdringen van het aantal enkelzijdige ongevallen, de verbetering van de veiligheid van de oudere verkeersdeelnemer én die van jonge beginnende bestuurders.

De activiteiten in het Actieprogramma vallen uiteen in generieke activiteiten en activiteiten per aandachtsgebied. Naast de hierboven genoemde prioritaire thema's, gaat het hierbij om voetgangers, kinderen, berijders van brom-, snorfietsen en brommobielen, motorrijders, bestuurders onder invloed van alcohol, drugs, medicijnen of vermoeidheid, snelheids-overtreders, 50 en 80 km-wegen, vracht- en bestelverkeer.

Het Actieprogramma is een gezamenlijk product van de bestuurlijke partners uit het Nationaal Mobiliteitsberaad (NMB): de provincies, waterschappen, stadsregio's, gemeenten en de Rijksoverheid. In het Actieprogramma staat aangegeven wie, wanneer, welke activiteit oppakt. Met betrekking tot de activiteiten is ervoor gekozen de verantwoordelijkheden daar neer te leggen waar ze horen: bij de afzonderlijke NMB-partners zelf en soms bij

maatschappelijke organisaties of de branche, zonder dat hierbij de onderlinge samenhang uit het oog wordt verloren.

Het Actieprogramma is zo opgebouwd dat per bestuurslaag kan worden bekeken op welke activiteiten de komende twee jaar wordt ingezet. Hierbij is geen volledigheid beoogd. Over twee jaar wordt opnieuw bekeken welke activiteiten of doelgroepen extra inzet of aandacht behoeven.

Bij de uitvoering van de activiteiten uit het Actieprogramma zijn naast de bestuurlijke partners uit het NMB uiteraard nog vele andere (maatschappelijke) organisaties betrokken. Via de Overlegorganen Verkeer en Waterstaat is het Actieprogramma ter consultatie aan deze organisaties voorgelegd. Hun constructieve bijdragen zijn waar mogelijk meegenomen in deze uiteindelijke versie.

2 Rijksoverheid

Met het Actieprogramma Verkeersveiligheid 2009 – 2010 heeft de Rijksoverheid samen met de decentrale overheden een belangrijke impuls gegeven aan de invulling van het gezamenlijke verkeersveiligheidsbeleid. Met het Actieprogramma Verkeersveiligheid 2011 – 2012 gaat de Rijksoverheid verder op de ingeslagen weg om de aangescherpte doelstelling uit het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2008 – 2020 te halen, te weten maximaal 500 doden in het verkeer in 2020. In 2010 is de doelstelling voor het maximaal aantal ernstig gewonden in het verkeer zelfs nog verder aangescherpt naar maximaal 10.600 ernstig gewonden in het verkeer in 2020.

Om deze doelstelling te realiseren gaat de Rijksoverheid door met de succesvol gebleken maatregelen, en richt daarnaast de aandacht op de veroorzakers van verkeersonveiligheid en op kwetsbare verkeersdeelnemers.

Er is sinds enkele jaren sprake van een stijgende trend van het aantal ernstig verkeersgewonden onder fietsers en oudere verkeersdeelnemers. Daarnaast is er sprake van een stabiele tot licht stijgende trend van ongevallen met dodelijke afloop waarbij jonge beginnende bestuurders (auto en bromfiets) betrokken waren. De verbetering van de veiligheid van jonge beginnende bestuurders, ouderen en fietsers zijn daarom drie van de vier aandachtsgebieden die prioriteit krijgen in dit Actieprogramma. Ongevallen waarbij slechts één voertuig is betrokken (zogenaamde enkelvoudige ongevallen) hebben een stijgend aandeel in het totaal aantal ernstige verkeersongevallen. Het terugdringen van het aantal enkelzijdige ongevallen valt daarom binnen de vier prioritaire thema's in dit Actieprogramma.

Uiteraard voert de Rijksoverheid die activiteiten niet alleen uit. Er wordt zowel rechtstreeks als via koepelorganisaties samengewerkt met de decentrale overheden om uitvoering te geven aan het integrale verkeersveiligheidsbeleid. Formele afstemming gebeurt in het

NMB. Daarnaast is samenwerking met andere partijen van groot belang. Het gaat dan bijvoorbeeld om maatschappelijke organisaties, brancheorganisaties, andere organisaties uit het bedrijfsleven en om kennisinstituten.

Structurele verkeersveiligheidsmaatregelen

In de Nota Mobiliteit heeft de Rijksoverheid gekozen voor een integrale aanpak van de verkeersveiligheid. Het uitgangspunt hierbij is dat verkeersdeelnemers feilbaar en kwetsbaar zijn en dat hun gedrag en de inrichting van het verkeerssysteem daarop moeten worden afgestemd. In aansluiting hierop zet de Rijksoverheid in op:

- het beïnvloeden van het gedrag van verkeersdeelnemers door bijvoorbeeld communicatie en educatie, maar ook door verkeershandhaving;
- het bevorderen van voertuigtechnologie door bijvoorbeeld het stimuleren en faciliteren van innovaties en
- het waar nodig veilig inrichten van rijkswegen.

Doorvertaling in het actieprogramma

In hoofdstuk 4 is een integraal overzicht opgenomen van de activiteiten waar de Rijksoverheid samen met de (bestuurlijke) partners voor de jaren 2011 – 2012 op inzet. Zoals ook in de inleiding is aangegeven, is hierbij geen volledigheid beoogd en betreft het dus een uitsnede uit het totale pakket aan activiteiten dat wordt ingezet om de verkeersveiligheidsdoelstellingen te behalen.

De verbetering van de veiligheid van fietsers, het terugdringen van het aantal enkelzijdige ongevallen, de verbetering van de veiligheid van de oudere verkeersdeelnemer en van jonge beginnende bestuurders, zijn de vier prioritaire aandachtsgebieden in het Actieprogramma. Zij staan in het overzicht aangeduid als 'Prioriteitsthema'.

Voor de volledige visie van de Rijksoverheid op het verkeersveiligheidsbeleid wordt verwezen naar de Nota Mobiliteit en het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2008 - 2020.

3 Decentrale Overheden

De stadsregio's, provincies, gemeenten en waterschappen werken gezamenlijk onverminderd door aan een continue verbetering van de verkeersveiligheid, elk vanuit hun eigen rol en verantwoordelijkheid. Samen met de Rijksoverheid wordt de uitwerking van het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2008-2020 opgepakt.

De stadsregio's en provincies zijn verantwoordelijk voor een actief en stimulerend regionaal verkeersveiligheidsbeleid gericht op infrastructuur, permanente verkeerseducatie, communicatie en afstemming rond verkeershandhaving. De provincies, gemeenten en waterschappen zijn wegbeheerder en hebben daarmee ook een verantwoordelijkheid voor de verkeersveilige inrichting en het beheer en onderhoud van het eigen wegennet.

Voor de uitvoering van projecten wordt samengewerkt met diverse partners: Veilig Verkeer Nederland (VNN), de politie, het Openbaar Ministerie (OM), het Landelijk Parket Team Verkeershandhaving (LPTV), RDW etc. Voor de uitvoering van Permanente Verkeerseducatie (PVE) en voor voorlichting werken de meeste stadsregio's en provincies samen binnen een Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid (ROV) of Verkeers- en Vervoersberaad (VVB). Jaarlijks stellen de betreffende provincies en stadsregio's samen een werkplan voor het ROV/VVB vast. Vanuit de ROV's/Beraden wordt ook ondersteuning geboden aan gemeenten. Aanvullend initiëren stadsregio's, provincies en gemeenten nog eigen activiteiten op het gebied van PVE, maar indien zinvol ook voorlichting en communicatie.

Het verkeersveiligheidsbeleid van de stadsregio's en provincies is vastgelegd in de Regionale-respectievelijk Provinciale Verkeers- en Vervoerplannen. Deze regionale plannen zijn voor een belangrijk deel gebaseerd op de essentiële onderdelen van beleid uit de Nota Mobiliteit.

De gemeentelijke verkeers- en vervoerplannen zijn op hun beurt weer een doorvertaling van de regionale plannen (en daarmee ook van de Nota Mobiliteit) met een aanvulling voor specifieke lokale thema's.

Structurele verkeersveiligheidsmaatregelen

Jaarlijks stellen de decentrale overheden uitvoeringsprogramma's Verkeer en Vervoer op, waarin de verkeersveiligheidsmaatregelen zijn opgenomen. Daarnaast leiden ook investeringen in andere beleidsterreinen, zoals bereikbaarheid voor auto, openbaar vervoer en fiets, tot een (indirecte) positieve bijdrage aan de verbetering van de verkeersveiligheid. Vanuit de Brede Doeluitkering (BDU) dragen provincies en stadsregio's bij aan de uitvoeringskosten van lokale- en regionale projecten. De provincies zetten daarnaast ook vaak eigen middelen in. Subsidies zijn daarmee een belangrijk instrument om regionaal en lokaal projecten van de grond te krijgen. In diverse regio's wordt gewerkt met uitvoeringsafspraken of uitvoeringsconvenanten rond verkeersveiligheid.

In de uitvoeringsprogramma's van de decentrale overheden en de werkplannen van de ROV's/Beraden komt een aantal structurele activiteiten naar voren die ook de komende jaren gecontinueerd zullen worden. Het voert te ver om in detail alle projecten en maatregelen op te sommen die binnen de regio's en gemeenten worden uitgevoerd. Op hoofdlijnen betreft het onder meer de volgende activiteiten:

- Aanpak van onveilige locaties en trajecten op lokaal en regionaal wegennet, met op gemeentelijk niveau specifiek aandacht voor de schoolomgeving.
- Verbeteren regionaal- en lokaal fietsnetwerk met nadruk op veiligheid en bereikbaarheid.
- Verkeerseducatie via een doelgroepenbenadering en op basis van Permanente Verkeerseducatie.
- Diverse regionale en lokale maatregelen gericht op communicatie en voorlichting.
- Regionaal overleg en afstemming met politie, OM en LPTV over inzet van verkeershandhaving.
- Regionaal overleg en afstemming met gemeenten en andere partners.
- Regionale monitoring van de ontwikkeling van verkeersveiligheid.

Voor meer gedetailleerde informatie wordt verwezen naar de verschillende regionale en lokale uitvoeringsprogramma's van de stadsregio's, provincies en gemeenten en de werkplannen van de ROV's/Beraden.

Naast de activiteiten per aandachtsgebied¹ biedt het overzicht in hoofdstuk 4 bij de vier prioritaire aandachtsgebieden ook een beeld van activiteiten die de provincies en stadsregio's zelf hebben aangedragen om zichtbaar te maken dat dit aandachtsgebied ook regionaal is ingevuld en daarmee meer tekening te geven in de brede range aan activiteiten in Nederland. Deze secties worden aangeduid met decentrale activiteiten op prioritaire thema's.

¹ Als bij een activiteit staat aangegeven dat het voortouw bij de decentrale overheden ligt, kan het zijn dat de mate waarin door de verschillende decentrale overheden uitvoering wordt gegeven aan de activiteit, verschilt.

4 Overzicht activiteiten per aandachtsgebied 2011-2012

Nr.	Activiteit	Gereed	Voortouw	Overige betrokkenen
	Generiek: voertuig			
GV-1	Actualisering voertuigregelgeving <ul style="list-style-type: none"> • De toelatingseisen voor nieuwe voertuigen worden op EU en UN niveau gesteld. • Nederland neemt actief deel aan het overleg en de besluitvorming in EU- en UN/ECE-verband. • In afstemming met IenM vertegenwoordigt de RDW hierbij de Nederlandse belangen. 	Continu	IenM	RDW, RAI
GV-2	EuroNCAP <ul style="list-style-type: none"> • Participatie IenM in Board of Directors van EuroNCAP. • Uitvoering van testen <ul style="list-style-type: none"> - Uitbreiding met nieuwe elementen zoals actieve veiligheid. - Aanscherping van de testprocedures. - Praktijktest met een sensor die fietsers kan detecteren. De resultaten hiervan worden onder de aandacht gebracht in de Board of Directors. * zie ook voetgangers, fietsers en kinderen	Continu 2011/2012	IenM IenM	RDW, TNO Fietsersbond, TNO, Achmea, KPN, Autoliv
GV-3	Invoering Electronic Stability Control (ESC) <ul style="list-style-type: none"> • Vanaf 2012 is ESC voor nieuwe type voertuigen verplicht. • Continueren lidmaatschap van eSafetyAware. * zie ook enkelvoudige ongevallen	2011/2012	IenM	BOVAG, RAI, Consumentenbond, ANWB, RDW
GV-4	Stimulering invoering ITS voor veiligheid, milieu en bereikbaarheid <ul style="list-style-type: none"> • Werken aan verdere ontwikkeling van coöperatieve systemen middels EU projecten en een Nederlandse proeftuin. 	2011/2012	IenM	RWS, TNO, Connekt, industrie, Politie, RDW, SWOV
GV-5	Realisatie eCall <ul style="list-style-type: none"> • Komende 2 jaar zal Nederland meedoen aan een Europese pre-deployment pilot. • Naast IenM (RWS) en VenJ (KLPD) worden ook andere partijen hierbij betrokken. 	2012	RWS/VenJ	KLPD, RDW, diverse private partijen
GV-6	Aanpak grove overtreiders <ul style="list-style-type: none"> • Praktijkproef om inzicht te verkrijgen in de verkeersveiligheidseffecten en de randvoorwaarden voor de inzet van een snelheidsslot en snelheidsmonitor voor grove verkeersovertreders. * zie ook snelheidsovertreders	2011/2012	IenM	VenJ, Politie, CBR, LPTV, RDW
GV-7	Implementatie Snelheidsmonitor (registrerende ISA) <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren van pilots met lease- en verzekeringsmaatschappijen. • Het gaat hierbij om een nieuw concept waarbij een direct en continu verband wordt gelegd tussen de rijstijl en de verzekeringspremie. * zie ook snelheidsovertreders	2011	IenM	Univé, Athlon, Cap Gemini, Politie

Nr.	Activiteit	Gereed	Voortouw	Overige betrokkenen
	Generiek: gedrag			
GG-1	<p>Voorlichting vanuit het Rijk</p> <ul style="list-style-type: none"> Meerjarenprogramma Communicatie Verkeersveiligheid (MPCV). Door de combinatie van landelijke voorlichting, regionale gedragsondersteunende acties en gerichte handhaving is sprake van een integrale en effectieve publieksbenadering en beïnvloeding van kennis, houding en gedrag. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met maatschappelijke en bestuurlijke partners, op basis van een gezamenlijke kalender en met gemeenschappelijk gebruik van communicatieformats. De voorlichting is gericht op drie doelen: <ul style="list-style-type: none"> a. Bijdragen aan consequente naleving van bestaande regelgeving. b. Bewustwording van risico's en de eigen mogelijkheden voor ongevalspreventie bij belangrijke verkeersveiligheidsaspecten die niet in bestaande regelgeving zijn vastgelegd. c. Informeren over nieuwe of gewijzigde regelgeving. In het verlengde van de landelijke Bob-activiteiten wordt in de eerste helft van 2011 een project uitgevoerd, om de BOB-gedachte structureel te verankeren in de sportwereld (met name gericht op bezoekers van sportkantine en sportevenementen). IenM zorgt in samenwerking met onder andere ROV's/Beraden, alcoholbranche en NOC/NSF voor de opstart en een solide basis voor toekomstige uitvoering. In de tweede helft 2011 en in 2012 zijn de DO's verantwoordelijk voor voortzetting en verdieping van 'BOB-sport'. Monitoring van de activiteiten, beschreven in tweejaarlijkse rapportages. Eind 2011 verschijnt de rapportage over de periode 2003-2010. In 2011 wordt samen met DCO en de betrokken bestuurlijk-maatschappelijke partners de bestaande MPCV-strategie geactualiseerd, waarbij o.a. rekening wordt gehouden met de verkeersveiligheidsstrategie 2008-2020, recente ontwikkelingen in de overheidscommunicatie en nieuwe communicatietechnieken. Via subsidie aan TeamAlert worden jongeren bewust gemaakt van de gevaren van onder andere enkelvoudig drugsgebruik en gecombineerd (drugs/drugs en drugs/alcohol) gebruik in het verkeer. <p>* zie ook fietsers, beginnende bestuurders, berijders van brom-, snorfietsen en brommobielen, bestuurders onder invloed, snelheidsovertreders en vrachtverkeer</p>	2011/2012	IenM	DO's, ROV's/Beraden, Politie, VenJ, LPTV, VVN, ANWB, BOVAG, RAI, Fietsersbond, TeamAlert, VWS, NOC, Alcoholbranche
GG-2	<p>Voorlichting vanuit de Decentrale Overheden</p> <ul style="list-style-type: none"> Diverse regionale maatregelen gericht op communicatie en voorlichting. <ul style="list-style-type: none"> Onder andere: <ul style="list-style-type: none"> Regionale vertaling van landelijke campagnekalender. Inzet Team Alert. Voorlichtingsacties 30 km/u gebieden. Aandacht voor verkeersveiligheid in mobiliteitsprogramma regionale omroep. Essentiële Herkenbaarheidskenmerken ('Strepen op de weg'). Spoor en verkeersveiligheid. Zie als voorbeeld de website www.rov-utrecht.nl 	Continu	DO's	IenM, ROV's/Beraden, VVN, Politie, etc.
GG-3	<p>Verkeerseducatie</p> <ul style="list-style-type: none"> Doelgroepenbenadering op basis van Permanente Verkeerseducatie. Onder andere: <ul style="list-style-type: none"> 0-4 jaar: Jong Leren. 4-12 jaar: Dode Hoek, Verkeersveiligheidslabel scholen, Streetwise, Lesmethoden basisonderwijs, Verkeersleerkrachten, Verkeersexamen, Verkeersouders, Wij gaan weer naar school, Fietshelmproject Zeeland, etc. 12-16 jaar: Verkeersmarkt, Kruispuntdebatten (Team Alert), Veilig uitgaan – Veilig thuiskomen, School-thuisroutes etc. 16-25 jaar: Schoolevents 49cc, Leertraf 49 cc, Praktijkdag jonge automobilisten etc. 25-60 jaar: Regionale motorvaardigheidstraining etc. > 60 jaar: Blijf Mobiel beurs, Scootmobielcursus, Fietsvaardigheidstraining, BROEM etc. Deze projecten en meer zijn terug te vinden in de Toolkit Permanente Verkeerseducatie (http://www.pvetoolkit.kpvn.nl). <p>* zie ook kinderen, ouderen, beginnende bestuurders, berijders van brom-, snorfietsen en brommobielen</p>	Continu	DO's	VVN, KpVV, ROV's/Beraden, Fietsersbond, ANWB, TeamAlert, SWOV

Nr.	Activiteit	Gereed	Voortouw	Overige betrokkenen
GG-4	<p>Programma Permanente Verkeerseducatie</p> <ul style="list-style-type: none"> Op basis van de resultaten van het onderzoek 'Knelpunten bij doorontwikkeling Permanente Verkeerseducatie' in 2010 is de samenwerking rond het thema gedragsbeïnvloeding verder versterkt. In opdracht van de decentrale regievoerders wordt door KpVV in samenwerking met ROV's/Beraden, maatschappelijke organisaties en kennisinstututen een gezamenlijke programma voor doorontwikkeling van permanente verkeerseducatie uitgewerkt. 	2011	KpVV in opdracht van provincies en stadsregio's	IenM, VNG, UvW, SWOV, kennissgemeenschap PVE
GG-5	<p>Verkeershandhaving</p> <ul style="list-style-type: none"> Continueren afsluiten tweejaarlijkse regionale verkeersconvenanten, waarin afspraken worden gemaakt over de inzet van de verkeershandhavingsteams. Continuering handhavinginzet op 'speerpunten' (snelheid, alcohol, roodlicht, geen gordel, geen helm, handheld bellen, het niet voeren van fietsverlichting). In de komende periode wordt bekeken of er speerpunten worden toegevoegd. Intensivering controle op snelheidsovertredingen bij wegwerkzaamheden. Regionaal overleg en afstemming met politie, OM en LPTV over de inzet van verkeershandhavingsteams op 'HELMGRAS', handhaving vanuit basispolitiezorg, herijking van de aanpak van subjectieve verkeersonveiligheid en participatie in campagnes. Stimuleren tot stand komen Europese richtlijn inzake grensoverschrijdende handhaving van de verkeersveiligheid waardoor het mogelijk wordt om door middel van het uitwisselen van gegevens uit de kentekenregisters boetes op te leggen aan bestuurders die een verkeersovertreding hebben begaan in een andere lidstaat dan waar hun voertuig staat ingeschreven. <p>* zie ook fietsers, berijders van brom-, snorfietsen en brommobielen, motorrijders, bestuurders onder invloed, snelheidsovertreders</p>	<p>Continu</p> <p>2011/2012</p> <p>2011/2012 Continu</p> <p>2011</p>	<p>LPTV</p> <p>LPTV</p> <p>LPTV DO's</p> <p>IenM/RDW</p>	<p>VenJ, Politie, DO's</p> <p>VenJ, IenM, Politie, SWOV</p> <p>VenJ, IenM, Politie ROV's/Beraden, Politie, LPTV, OM</p> <p>VenJ, CJIB</p>
GG-6	Gezamenlijk borgen van de combinatie handhaving en voorlichting	Continu	LPTV	IenM, VenJ, Politie, ROV's/ Beraden, DO's
GG-7	<p>Opfrissen en verbeteren van kennis van de verkeersregels en overige relevante regelgeving</p> <ul style="list-style-type: none"> Verder verbeteren verkeersregelkennis door middel van Verkeersquiz en ANWB-website Verkeersregels.nu De doelgroep is 35+. 	2011	ANWB/IenM	
GG-8	<p>Doorlichting rijbewijshuis</p> <ul style="list-style-type: none"> Ontwikkeling programma van eisen herziening rijbewijshuis. Ontwikkeling concept-wetgeving herziening rijbewijshuis. 	2011 e.v.	IenM	VenJ, Politie, RDW, CBR, LPTV
GG-9	<p>Maatregelen verkeersveiligheid landbouwverkeer</p> <ul style="list-style-type: none"> Ontwikkeling rijbewijs T. <p>Afhankelijk van besluitvorming in Tweede Kamer:</p> <ul style="list-style-type: none"> Introductie vorm van herkenbaarheid. Verhoging maximumsnelheid naar 40 km/u. 	2011 e.v.	IenM	VVN, LTO, Cumela, CBR, RDW, TLN, VenJ, LPTV, Politie
GG-10	<p>Nazorg verkeersslachtoffers</p> <ul style="list-style-type: none"> In kaart brengen en implementatie mogelijke verbeteringen. 	2011	IenM	VenJ, VVS, Politie
GG-11	<p>Toolbox vermoeidheid</p> <ul style="list-style-type: none"> Positioneren toolbox in de transportsector. Ontwikkelen nieuwe maatregelen gericht op onder andere beroepschauffeurs, woon- werkverkeer en vakantiegangers. 	2011	IenM	SWOV
Generiek: infrastructuur				
GI-1	<p>Kosteneffectieve verkeersveiligheidsmaatregelen Rijkswegennet</p> <ul style="list-style-type: none"> Een pakket fysieke maatregelen op het Rijkswegennet -zowel A- als N-wegen- geselecteerd op kosten-effectiviteit. Voorbeelden van maatregelen: <ul style="list-style-type: none"> - Herinrichten van zij- en middenbermen. - Aanleg van rotondes. - Het aanpassen van kruisingen. 	2012/2014	IenM	

Nr.	Activiteit	Gereed	Voortouw	Overige betrokkenen
GI-2	Implementatie Europese Richtlijn Verkeersveiligheid Infrastructuur <ul style="list-style-type: none"> Het resultaat hiervan is een meer expliciete opname van verkeersveiligheidsafwegingen in alle fases van ontwerp, bouw en beheer. Meer structurele inventarisatie verkeersveiligheidsmaatregelen op het hoofdwegennet. De richtlijn maakt vanaf 2011 structureel deel uit van de werkprocessen van het ministerie van Infrastructuur en Milieu. 	2011 e.v.	lenM	
GI-3	Integreren Eurorap-methodiek in werkprocessen Rijkswaterstaat <ul style="list-style-type: none"> Doel is vormgeven aan de ambitie om alle Rijkswegen in 2020 op het niveau van 3 Eurorap sterren te brengen. 	2011/2012	lenM	ANWB
GI-4	Stimuleren aanpak onveilige locaties en trajecten op lokaal en regionaal wegennet, onder andere: <ul style="list-style-type: none"> Aanpak verkeersonveiligheid binnen de bebouwde kom (veilige en herkenbare schoolomgeving, ongevallenconcentraties, 50 km/u wegen, 30 km/u gebieden etc). Duurzaam Veilige herinrichting buitengebied 60 km/u. Duurzaam Veilige inrichting 80 km/u wegen en autowegen. Veiliger maken van kruispunten (binnen en buiten bebouwde kom). Aanbrengen EHK ('strepen op de weg') op wegen buiten bebouwde kom. <p>* zie ook 50 km- en 80 km-wegen</p>	Continu	DO's	SWOV
GI-5	Aanvullende mogelijkheden onderzoeken om de relatie verkeersveiligheid/kosten-effectiviteit in beeld te brengen <ul style="list-style-type: none"> RWS zet een database op om de effectiviteit van het maatregelenpakket te kunnen monitoren en evalueren. 	2011	lenM, DO's	Kennisinstituten
GI-6	Evaluatie en visie op 2+1 wegen <ul style="list-style-type: none"> Evalueren N50 (2+1 weg). Formuleren van een visie op eventuele verdere toepassing in Nederland. 	2011	lenM	
GI-7	Essentiële richtlijnen <ul style="list-style-type: none"> Gezamenlijk met alle wegbeheerders komen tot: <ul style="list-style-type: none"> De wegkenmerken die essentieel zijn om uniform toe te passen vanuit het oogpunt van herkenbaarheid en verkeersveiligheid. De voorkeursrichtlijnen voor invulling van de essentiële wegkenmerken en de redenen om hiervan af te wijken en de alternatieve invulling. 	2011	lenM	DO's, Maatschappelijke organisaties, Kennisinstituten
GI-8	Shared Space <ul style="list-style-type: none"> Aanbieden van praktijkgids aan decentrale overheden. Deze gids heeft als doel overheden te helpen om op basis van bestaande kennis en ervaring te bepalen of shared space een verkeersveilige, integrale oplossing biedt voor de lokale situatie. Daartoe biedt het inzicht in: <ul style="list-style-type: none"> Wat is shared space nu precies? In welke situaties werkt shared space wel of niet? Hoe shared space te realiseren? Hoe shared space te beheren/onderhouden? Landelijke congres shared space met overheden en maatschappelijke organisaties. 	2011	Shared Space Institute in opdracht van lenM	ANBO, Fietsersbond, VVN, KpVV, CROW, SWOV, DO's
Generiek: onderzoek				
GO-1	De relatie tussen verkeersovertredingen en het plegen van andere strafbare feiten en de mogelijke consequenties voor zogenaamde nodale oriëntatie	2011	LPTV	VenJ, Politie, SWOV, lenM, WODC, CJIB
GO-2	Ex-post/kosteneffectiviteit <ul style="list-style-type: none"> Samen met SWOV/DVS komen tot een model dat de vooraf ingeschatte effecten van maatregelen achteraf kan evalueren. 	2011	lenM	DVS, KIM, SWOV
GO-3	Onderzoek naar de veiligheid van tweerichtingen fietspaden	2011/2012	DO's	SWOV
GO-4	Onderzoek naar aanknopingspunten voor regionaal verkeersveiligheidsbeleid: <ul style="list-style-type: none"> Welke kenmerken hebben regio's? Welke aandachtsgebieden? Wat kunnen regio's van elkaar leren? 	2011	SWOV en DO's	
GO-5	Routine up-date kosten verkeersdode	2011	lenM	DVS

Nr.	Activiteit	Gereed	Voortouw	Overige betrokkenen
GO-6	Verkenning 2020 <ul style="list-style-type: none"> Toetsen actualiteit Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2008 – 2020. Advies ten behoeve van actualiseren beleid. 	2011	SWOV	DVS, KiM, IenM, DO's
GO-7	Aanknopingspunten verdere samenwerking <ul style="list-style-type: none"> Overzicht bieden van nationale en regionale beleids- en uitvoeringsprogramma's. Analyse successen, witte vlekken en kansen samenwerking. Strategische Nota Politieverkeerstaak 2010 – 2012. 	2011	KpVV	IenM, DO's, Politie
GO-8	Monitoren voertuigtechniek <ul style="list-style-type: none"> Verkrijgen van inzicht in welke mate veiligheidssystemen in voertuigen daadwerkelijk worden aangeschaft. 	2011	IenM	
GO-9	Kwaliteitsverbetering Registratie van Verkeersongevallen in Nederland	2011/2012	IenM/Politie	DO's, SWOV
Generiek: regionale regie				
GR-1	Uitvoering regionale regierol, onder andere: <ul style="list-style-type: none"> Regionaal verkeersveiligheidsoverleg met gemeenten. Uitvoeringsafspraken, uitvoeringsconvenanten rond verkeersveiligheid. Regionale kennisverspreiding. Opzetten strategie 'Nul slachtoffers'. Landbouwverkeer. 	Continu	DO's	
Generiek: overig regionaal				
GOR-1	Overige, met name kennisgerelateerde regionale projecten: <ul style="list-style-type: none"> Regionale monitoring ontwikkeling verkeersveiligheid. Regionale inventarisatie Wegkenmerken Plus. Uitwerken risicoanalyse, gekoppeld aan het nemen van maatregelen. Ongevalsregistratie (pilot verzekeraars Noord-Nederland). Onderzoek enkelvoudige ongevallen. Veilige / vergevingsgezinde berm. 	Continu	DO's	IenM, SWOV
Generiek: innovatie				
GIN-1	Het 'out of the box' denken structureel een plek geven om tot echt vernieuwende ideeën te komen. PPS, bedrijfsleven etc. benutten.	Continu	IenM, DO's	DO's
GIN-2	Aandacht voor verkeersveiligheid bij marktpartijen stimuleren	Continu	IenM, DO's	
GIN-3	Buurtlabel Veilig Verkeer <ul style="list-style-type: none"> Verbeteren van lokale verkeersveiligheid met label/keurmerk en daarbij faciliteren van burgerinitiatieven met kennis van verkeersveiligheid en proces-ondersteuning. Het resultaat van het lokale initiatieven is tweeledig: <ul style="list-style-type: none"> Plan voor en uitvoering van maatregelen. Een zichtbaar label dat toont dat de wijk zich actief inzet voor het verbeteren van de verkeersveiligheid. 	2011/2012	VVN	ANWB, IenM, DO's, Fietsersbond
GIN-4	Nationale Verkeersveiligheidsprijs 2012 <ul style="list-style-type: none"> De Nationale Verkeersveiligheidsprijs heeft als doel praktische en inspirerende initiatieven op het gebied van verkeersveiligheid te stimuleren. 	2012	VVN/ANWB/SWOV/IenM	
Generiek internationaal				
GIO-1	EU strategisch plan verkeersveiligheid, doorwerking in nationaal beleid.	Continu	IenM	DO's, VenJ, Politie
Specifiek: voetgangers				
SV-1	EuroNCAP <ul style="list-style-type: none"> Actualisering EuroNCAP <ul style="list-style-type: none"> Uitvoering van testen en verbetering van de testprocedures. Nederland neemt actief deel aan het overleg en de besluitvorming in EU- en UN/ECE-verband. 	Continu	IenM	RDW, TNO
* zie ook voertuig, fietsers en kinderen				

Nr.	Activiteit	Gereed	Voortouw	Overige betrokkenen
	Specifiek: Prioriteitsthema fietsers			
SF-1	<p>EuroNCAP</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verbetering botsvriendelijkheid personenauto's door middel van aanscherping testprocedures EuroNCAP: <ul style="list-style-type: none"> - De Fietsersbond heeft op basis van TNO-onderzoek aangegeven dat een fietsersairbag aan de buitenkant van een auto kan leiden tot minder doden onder fietsers. - Praktijktest met een sensor die fietsers kan detecteren. - In Board of Directors van EuroNCAP <ul style="list-style-type: none"> ◦ Positie fietsers inbrengen. ◦ Resultaten van fietsersairbag proef onder aandacht brengen. <p>* zie ook voertuig, voetgangers en kinderen</p>	2011/2012	lenM	Fietsersbond, TNO, Achmea, KPN, Autoliv
SF-2	<p>Voorlichting over gebruik fietsverlichting en reflectie</p> <p>* zie ook gedrag</p>	2011/2012	lenM	ROV's/Beraden, SWOV
SF-3	<p>Voorlichting over dode hoek</p> <p>* zie ook gedrag en vrachtverkeer</p>	Continu	lenM	Fietsersbond, VVN
SF-4	<p>Verkeershandhaving</p> <ul style="list-style-type: none"> • Continuering handhavingsinzet op het niet voeren van fietsverlichting. <p>* zie ook gedrag, berijders van brom-, snorfietsen en brommobielen, motorrijders, bestuurders onder invloed, snelheidsovertreders</p>	2011/2012	LPTV	VenJ, lenM, Politie
SF-5	<p>Stimuleren verbeteren regionaal- en lokaal fietsnetwerk met nadruk op veiligheid en bereikbaarheid. Lokaal is de insteek vaak verkeersveiligheid en het completeren van het fietsnetwerk:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aanleg en reconstructie van fietsroutes, paden en voorzieningen inclusief ontbrekende schakels. • Verbetering kwaliteit doorgaande fietsroutes (snel, veilig en comfortabel). • Verbetering ketenmobiliteit. 	Continu	DO's	
SF-6	<p>Publicatie fietsveiligheid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kennis over de verkeersveiligheid van fietsers en infrastructuur bundelen en toegankelijk maken. 	2011	lenM, KPVV, Fietseraad	DO's, SWOV
SF-7	<p>Monitoren fietshelmproject Zeeland</p> <ul style="list-style-type: none"> • De provincie Zeeland heeft een brede integrale aanpak voor het vrijwillig stimuleren van fietshelmgebruik onder kinderen uitgewerkt. • Uitgangspunt is het creëren van draagvlak voor de fietshelm door middel van informatie en educatie. • Om naast de korte termijn ook de lange termijn effecten van het fietshelmgebruik in kaart te kunnen brengen kent het project een looptijd van vijf jaar. <p>* zie ook gedrag en kinderen</p>	2010/2015	Provincie Zeeland, ROV Zeeland, ZCF, lenM	SWOV, Stichting Consument en Veiligheid
SF-8	<p>Fietsveiligheid senioren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veel senioren hebben op enigerlei wijze moeite met fietsen. Voor hen is het van belang dat zij goede adviezen en tips krijgen zowel over producten en accessoires als over verkeersregels en gedrag. • Trainen en opleiden van fietscoaches voor senioren die moeite hebben met fietsen. • Ontwikkelen van fietspuzzeltocht zodat senioren op speelse - en daarmee op laagdrempelige - wijze theoretische en praktische kennis over veilig blijven fietsen opdoen. <p>* zie ook ouderen</p>	2011	lenM	ANBO, UnieKBO, PCOB, Fietsersbond, VVN, ANWB, Viziris, CG-raad, Werkgroep SenioOren
SF-9	<p>Vriendelijkverkeer.nl</p> <ul style="list-style-type: none"> • De campagne vriendelijkverkeer.nl van de Fietsersbond loopt in 2011 door. • Doel van de campagne verkeersdeelnemers te stimuleren zich hoffelijk, beleefd en sociaal in het verkeer te gedragen. • Infrastructuur en Milieu verstrekt subsidie voor de campagne. 	2011	Fietsersbond	DO's, ROV's/Beraden

Nr.	Activiteit	Gereed	Voortouw	Overige betrokkenen
SF-10	<p>Fietsbalans – focus op verkeersveiligheid</p> <ul style="list-style-type: none"> • De Fietsersbond heeft de afgelopen jaren het gemeentelijke fietsklimaat op diverse aspecten beoordeeld. • Dit krijgt vanaf 2011 de focus verkeersveiligheid. • Voor deze nieuwe benchmark worden objectieve informatie over gemeentelijke infrastructuur (data uit de fietsrouteplanner) en subjectieve (on)veiligheidsmeldingen van fietsers aan elkaar gekoppeld. 	2011	Fietsersbond	
SF-11	<p>Voorbeelden van decentrale activiteiten gericht op fietsers (naast maatregelen zoals de aanleg van vrijliggende fietspaden, verbeteren van fietsoversteken en aandacht besteden aan school-thuisroutes):</p> <p>Fryslân</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inzet Friese Fiets APK als Fietscheck op scholen voor voortgezet onderwijs. Het kan ook als “straatactie” worden ingezet. • Inzet Friese Fietschool op scholen voor voortgezet onderwijs. Het kan ook als “straatactie” worden ingezet en het wordt ingezet op AZC’s. <p>Stadsgewest Haaglanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verschillende praktische verkeerseducatielessen: <ul style="list-style-type: none"> - Primair onderwijs: verkeersleerkracht, Verkeerskunsten, Educatieve Fietsroute, (aangeboden door het Stadsgewest) en verkeersexamen, KANS en andere projecten (aangeboden door gemeenten). - Voortgezet onderwijs: TotallyTraffic, Voortgezet Fietsvaardig, Veilige Fiets (fietsverlichting) en Kruispunt (Gedrag). <p>Gelderland/Arnhem-Nijmegen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informele educatie <ul style="list-style-type: none"> - Onderzoek met de SWOV naar de rol en taak van ouders bij het realiseren van een veilig verkeersgedrag bij hun kinderen en op welke wijze ouders hier invulling aan kunnen geven als aanvulling op de educatie tijdens de schoollessen. • Power of Control <ul style="list-style-type: none"> - Pilot van het ROV-Utrecht en het ROVG op scholen, waarbij jongeren onder andere worden aangesproken op hun eigen verantwoordelijkheid en het leren omgaan met prikkels van buitenaf. - Het project is gebaseerd op de gedachte dat verkeersgedrag niet op zichzelf staat. • Pilot Verkeersveiligheidsmakelaar <ul style="list-style-type: none"> - Samenwerking met de stadsregio Arnhem – Nijmegen. - Gedachte hierbij is dat aandacht voor verkeersveiligheid steeds meer gericht zal zijn op actuele ontwikkelingen in de eigen omgeving, zoals reconstructie- en bouwactiviteiten. Dit heeft vaak ook grote impact op fietsers en ouderen. - De verkeersveiligheidsmakelaar kan gemeenten daarbij adviseren en ondersteunen. <p>Limburg</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fietsverlichting laat je zien bestaat uit een lesopdracht ‘Hoe doe je het zelf’ en een fietscheck door de leerlingen zelf binnen de maatschappelijke stage opdracht binnen het Voortgezet Onderwijs. Het project wordt afgesloten met een controle en handhavingsactiviteit van de politie. <p>Regio Twente</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fiets4Safe <ul style="list-style-type: none"> - Doelgroep is scholieren in de leeftijd van 12/13 jaar, klas 1 en 2 van voortgezet onderwijs (VEVO scholen). - Met het project wordt scholieren “aansprekende, eigentijdse en praktijkgerichte informatie met hoge impactgraad” geboden. • Veilig Omgaan Met Opvallend Landbouwverkeer (VOMOL) <ul style="list-style-type: none"> - De doelgroep is kinderen op basisscholen in de groepen 7 en 8. - Doel is het vergroten van de bewustwording van kinderen over de omgang met landbouwvoertuigen en het vergroten van de bewustwording van de (toekomstige) bestuurders van landbouwvoertuigen. <p style="text-align: right;">> zie volgende pagina</p>	2011/2012	DO’s	

Nr.	Activiteit	Gereed	Voortouw	Overige betrokkenen
SF-11	<p>< vervolg van pagina 19</p> <p>Drenthe</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veiliger maken oversteeksituaties. • Realisatie van zogenaamde “super-fietsroutes”. • Voorlichting gebruik fietsverlichting en reflectie. • Aandacht voor de elektrische fiets. <p>Noord-Brabant</p> <ul style="list-style-type: none"> • De Fietschool vergroot de fiets- en verkeersvaardigheid van een aantal specifieke doelgroepen als ouderen en allochtonen vergroten. <p>Waterschap Rivierenland</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aanleg 6 kilometer vrijliggende fietspaden. • Verbeteren veilige schoolroutes. • Educatie op scholen met onder andere School op Seef en Totally Traffic. <p>Flevoland</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cursus ‘Fietsen op de elektrische fiets’, gericht op senioren. 	2011/2012	DO's	
Specifiek: Prioriteitsthema enkelvoudige ongevallen				
SE-1	<p>Algemene introductie ESC</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vanaf 2012 is ESC voor nieuwe type voertuigen verplicht. • Continueren lidmaatschap van eSafetyAware. <p>* zie ook voertuig</p>	2011/2012	lenM	BOVAG, RAI, Consumentenbond, ANWB
SE-2	<p>Voorbeelden van decentrale activiteiten ter voorkoming van enkelvoudige ongevallen:</p> <p>Fryslân</p> <ul style="list-style-type: none"> • Actieprogramma Veilige Bermen waarin Bermverharding en EHK markering in versneld tempo aangelegd wordt. Tevens wordt wegvak “ouderen-proof” ingericht. <p>Gelderland/Arnhem-Nijmegen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Trajectprogrammering <ul style="list-style-type: none"> - Voor elk traject ligt vast wanneer groot onderhoud gaat plaatsvinden. - Door mee te liften met beheer en onderhoud kan het veiligheidsniveau van de provinciale wegen worden verhoogd, met aanpak van enkelzijdige ongevallen onder andere door te kijken naar inrichting en onderhoud van bermen. <p>Drenthe</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bermmaatregelen alle wegen en voorlichting ten behoeve van bewustwording. 	2011/2012	DO's	ROV's/Beraden
Specifiek: kinderen				
SK-1	<p>EuroNCAP</p> <ul style="list-style-type: none"> • Actualisering en uitbreiding in EuroNCAP van de criteria voor het beoordelen van de veiligheid van kinderen in de auto. • Gebruik van de resultaten van onderzoek in EuroNCAP-verband voor de verbetering van de Europese toelatingseisen voor kinderbeveiligingsmiddelen. <p>* zie ook voertuig, voetgangers en fietsers</p>	Continu	lenM	RDW, TNO

Nr.	Activiteit	Gereed	Voortouw	Overige betrokkenen
SK-2	<p>Verkeerseducatie</p> <ul style="list-style-type: none"> Doelgroepenbenadering op basis van Permanente Verkeerseducatie. Onder andere: <ul style="list-style-type: none"> 0-4 jaar: Jong Leren. 4-12 jaar: Dode Hoek, Verkeersveiligheidslabel scholen, Streetwise, Lesmethoden basisonderwijs, Verkeersleerkrachten, Verkeersexamen, Verkeersouders, Wij gaan weer naar school, Fietshelmproject Zeeland, etc. 12-16 jaar: Verkeersmarkt, Kruispuntdebatten (Team Alert), Veilig uitgaan – Veilig thuiskomen, School-thuisroutes etc. 16-25 jaar: Schoolevents 49cc, Leerstraf 49 cc, Praktijkdag jonge automobilisten etc. Deze projecten en meer zijn terug te vinden in de Toolkit Permanente Verkeerseducatie (http://www.pvetoolkit.kpvv.nl). <p>* zie ook gedrag, ouderen, beginnende bestuurders, berijders van brom-, snorfietsen en brommobielen</p>	Continu	DO's	VVN, KpVV, ROV's/ Beraden, Fietsersbond, ANWB, TeamAlert, SWOV
SK-3	<p>Monitoren fietshelmproject Zeeland</p> <ul style="list-style-type: none"> De provincie Zeeland heeft een brede integrale aanpak voor het vrijwillig stimuleren van fietshelmgebruik onder kinderen uitgewerkt. Uitgangspunt is het creëren van draagvlak voor de fietshelm door middel van informatie en educatie. Om naast de korte termijn ook de lange termijn effecten van het fietshelmgebruik in kaart te kunnen brengen kent het project een looptijd van vijf jaar. <p>* zie ook gedrag en fietsers</p>	2010/2015	Provincie Zeeland, RovZeeland, ZCF, IenM	SWOV, Stichting Consument en Veiligheid
Specifiek: Prioriteitsthema ouderen				
SO-1	<p>Blijf Veilig Mobiel</p> <ul style="list-style-type: none"> Om een structurele bijdrage te leveren aan de veilige mobiliteit van ouderen is het meerjarenprogramma Blijf Veilig Mobiel opgezet. Hierin worden kennis en ervaring van meerdere partijen en de (lokale) overheid gebundeld. IenM is lid van de kerngroep en verstrekt subsidie hiervoor. <ul style="list-style-type: none"> Opzetten uniforme basiscursus en opfriscursus scootmobiel. Pilots individueel mobiliteitsadvies. CROW publicatie infrastructuur en ouderen. Fietsveiligheid senioren: fietscoaches en fietspuzzeltocht. <p>* zie ook bestuurders onder invloed</p>	2011	IenM	ANBO, PCOB, Unie KBO, Fietsersbond, VVN, Viziris, ANWB, CG-raad, Werkgroep SenioOren
SO-2	<p>Medicijngebruik in het verkeer</p> <ul style="list-style-type: none"> Plan van aanpak op basis van effectmeting campagne uit 2008 en het onderzoek "Hoe erg is het rijden met medicijnen en wat kun je doen om gedrag van bestuurders te veranderen?". <p>* zie ook bestuurders onder invloed</p>	2011/2012	IenM	VWS, LHV, vereniging van medische specialisten, vereniging van apothekers, CBR, Politie, SWOV
SO-3	<p>Rijgeschiktheid voor ouderen met cognitieve functiestoornissen</p> <ul style="list-style-type: none"> Onderzoekopdracht aan Rijksuniversiteit Groningen en onderzoekinstituut NIVEL. Looptijd circa 3 jaar. 	2011/2013		SWOV, RUG, CBR, Alzheimer Nederland
SO-4	Onderzoek dementie en verkeersveiligheid	2011	IenM	SWOV, RUG
SO-5	<p>Verkeerseducatie</p> <ul style="list-style-type: none"> Doelgroepenbenadering op basis van Permanente Verkeerseducatie. Onder andere: <ul style="list-style-type: none"> 25-60 jaar: Regionale motorvaardigheidstraining etc. > 60 jaar: Blijf Mobiel beurs, Scootmobielcursus, Fietsvaardigheidstraining, BROEM etc. Deze projecten en meer zijn terug te vinden in de Toolkit Permanente Verkeerseducatie (http://www.pvetoolkit.kpvv.nl). <p>* zie ook gedrag, kinderen, beginnende bestuurders, berijders van brom-, snorfietsen en brommobielen</p>	Continu	DO's	VVN, KpVV, ROV's/ Beraden, Fietsersbond, ANWB, TeamAlert, SWOV

Nr.	Activiteit	Gereed	Voortouw	Overige betrokkenen
SO-6	<p>Voorbeelden van decentrale activiteiten gericht op ouderen (naast scootmobielcursussen, fietstrainingen en rijvaardigheidsdagen met aandacht voor theorie en praktijk):</p> <p>Fryslân</p> <ul style="list-style-type: none"> • “Oppoetsen en Bijtanken”, een nascholingscursus van enkele dagdelen voor senioren in het verkeer. • Aandacht voor Medicijngebruik en Verkeersdeelname. <p>Stadsgewest Haaglanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • BROEM-dagen. <p>Gelderland/Arnhem-Nijmegen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inzicht krijgen op wat vergrijzing betekent voor de verkeersveiligheid van ouderen: <ul style="list-style-type: none"> - Welke problemen en ontwikkelingen op het gebied van de mobiliteit spelen er? - Welke deeldoelgroepen zijn er te onderscheiden? - Komen tot aanbevelingen over veilige en toegankelijke inrichting van de openbare ruimte voor ouderen. <p>Limburg</p> <ul style="list-style-type: none"> • Project mo2mo <ul style="list-style-type: none"> - Een multidisciplinair project waarbij jongeren via hun maatschappelijke stage ingezet worden om samen met de mobiele ouderen verschillende onveilige verkeerssituaties en -omstandigheden in beeld te brengen. <p>Drenthe</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aanvullende voorlichting via samenwerking met ouderenbonden en andere maatschappelijke organisaties. • Vergroten veiligheid bij oversteekplaatsen. • Voorlichting over medicijnen in het verkeer. • Afstemming ruimtelijke ordening en inrichting op behoeftepatroon. • Aandacht voor elektrische fiets. <p>Flevoland</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cursus ‘Fietsen op de elektrische fiets’. 	2011/2012	DO's	ROV's/Beraden
SO-7	<p>Fietsveiligheid senioren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veel senioren hebben op enigerlei wijze moeite met fietsen. Voor hen is het van belang dat zij goede adviezen en tips krijgen zowel over producten en accessoires als over verkeersregels en gedrag. • Trainen en opleiden van fietscoaches voor senioren die moeite hebben met fietsen. • Ontwikkelen van fietspuzzeltocht zodat senioren op speelse - en daarmee op laagdrempelige - wijze theoretische en praktische kennis over veilig blijven fietsen opdoen. <p>* zie ook fietsers</p>	2011	lenM	ANBO, UniekBO, PCOB, Fietsersbond, VVN, ANWB, Viziris, CG-raad, Werkgroep SenioOren
SO-8	Onderzoek techniek scootmobielen	2011	lenM	RWS, ANBO, HDJZ
Specifiek: Prioriteitsthema beginnende bestuurders				
SBB-1	<p>Begeleid rijden</p> <ul style="list-style-type: none"> • Introductie experiment. 	2011	lenM	CBR, RDW, VenJ, LPTV, Politie, Verbond van Verzekeraars, SWOV, VVN
SBB-2	<p>Getrapte toegang motoren op basis van 3^e Rijbewijsrichtlijn</p> <ul style="list-style-type: none"> • Implementatie conform 3e Rijbewijsrichtlijn. 	Implementatie 2013	lenM	BOVAG, MAG, KNMV, SWOV, Politie, RDW, CBR, OM, VTSPN, BZK, CCVexamenhuis, VenJ, TLN, EVO, ANWB, Focwab
SBB-3	<p>Bijzondere aandacht bij verkeershandhaving</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verdere automatisering van de registratie van beginnende bestuurders. • Hierdoor bestaat niet langer de mogelijkheid dat registraties om administratieve-technische redenen achterwege blijven. • De effectiviteit van de maatregel zal daarmee worden vergroot. 	2011	LPTV	VenJ, Politie, lenM, RDW

Nr.	Activiteit	Gereed	Voortouw	Overige betrokkenen
SBB-4	Voorlichting drugsgebruikers over risico's <ul style="list-style-type: none"> Via subsidie aan TeamAlert worden jongeren zich bewust gemaakt van de gevaren van enkelvoudig drugsgebruik en gecombineerd (drugs/drugs en drugs/alcohol) gebruik in het verkeer. <p>* zie ook gedrag en bestuurders onder invloed</p>	2011	TeamAlert	IenM
SBB-5	Aanpak doorrijders zonder geldig rijbewijs <ul style="list-style-type: none"> Implementatie eind 2010/ begin 2011. <p>* zie ook motorrijders, bestuurders onder invloed en snelheidsovertreders</p>	2011	IenM	VVN, VenJ, LTPV, Politie, CBR, RDW
SBB-6	Verkeerseducatie <ul style="list-style-type: none"> Doelgroepenbenadering op basis van Permanente Verkeerseducatie. Onder andere: <ul style="list-style-type: none"> 12-16 jaar: Verkeersmarkt, Kruispuntdebatten (Team Alert), Veilig uitgaan – Veilig thuiskomen, School-thuisroutes etc. 16-25 jaar: Schoolevents 49cc, Leerstraf 49 cc, Praktijkdag jonge automobilisten etc. 25-60 jaar: Regionale motorvaardigheidstraining etc. Deze projecten en meer zijn terug te vinden in de Toolkit Permanente Verkeerseducatie (http://www.pvetookit.kpvn.nl). <p>* zie ook gedrag, kinderen, ouderen, berijders van brom-, snorfietsen en brommobielen</p>	Continu	DO's	VVN, KpVV, ROV's/ Beraden, Fietsersbond, ANWB, TeamAlert, SWOV
SBB-7	Ontwikkeling aanvalsplan jonge beginnende bestuurders. Gebaseerd op inventarisatie van alle bestaande maatregelen: <ul style="list-style-type: none"> Visie ontwikkelen op onveilig gedrag van jonge beginnende bestuurders. Determinanten identificeren die beïnvloedbaar zijn. Bundelen in aanvalsplan om verkeersonveiligheid in deze risicogroep te bestrijden. 	2011	IenM	DO's, wetenschappers, experts op het gebied van jongeren, TeamAlert, VVN
SBB-8	Voorbeelden van decentrale activiteit gericht op jonge beginnende bestuurders: <p>Fryslân</p> <ul style="list-style-type: none"> TRIALS, een praktijkdag samen met het Verbond van Verzekeraars. Alcoholvrij op Weg, een praktijkdag met Verslavingszorg Noord Nederland (onder toezicht van politie Fryslân) waarin een parcours eerst nuchter gereden wordt en daarna onder invloed van alcohol, aansluitend worden de ervaringen besproken. Vervolgens worden de deelnemers thuis gebracht. <p>Haaglanden</p> <ul style="list-style-type: none"> Dagen voor Jonge Automobilisten, waar de jonge bestuurders een dag kunnen deelnemen aan een rijvaardigheidsdag. Naast het leren beheersen van de auto in 'gevaarlijks situaties' wordt de nadruk gelegd op het gedrag van de jongeren zelf. <p>Gelderland/Arnhem-Nijmegen</p> <ul style="list-style-type: none"> Het Jonge Automobilistenproject (the drivexperience) <ul style="list-style-type: none"> Deelnemers komen via de website al voor de dag zelf tot een eigen gedragsprofiel. Samen met het Cito wordt nu een applicatie ontwikkeld om de rijinstructeurs als coach de jongere effectiever na te laten denken over zijn eigen rijgedrag. In 2011 wordt rond dit thema een symposium georganiseerd. <p>Limburg</p> <ul style="list-style-type: none"> Trials jonge automobilisten <ul style="list-style-type: none"> Door te laten zien wat een houding of gedrag oproept is de veronderstelling dat de deelnemer zich anders gaat gedragen. <p style="text-align: right;">> zie volgende pagina</p>	2011/2012	DO's	ROV's/Beraden

Nr.	Activiteit	Gereed	Voortouw	Overige betrokkenen
SBB-8	<p>< vervolg van pagina 23</p> <p>Drenthe</p> <ul style="list-style-type: none"> • 16 - 17 jarige bromfietser. • 18 - 25 jarige bestelautomobilist. • Praktijkexamen bromfiets/brommobiel. • Projecten TeamAlert gericht op jongeren in het verkeer. • Bijzondere aandacht bij verkeershandhaving. • EMG. • Harde ISA voor notoire overtreeders. • Stimuleren informatieve ISA. • Stimuleren gebruik rijstijlstraining chauffeurs. • Stimuleren veiligheidscultuur. <p>Noord-Brabant</p> <ul style="list-style-type: none"> • Effectmeting mensgericht verkeersveiligheidsbeleid. <p>Stadsregio Amsterdam</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verkeersproject voortgezet onderwijs: 'case 101: crash scene investigation. 	2011/2012	DO's	ROV's/Beraden
Specifiek: berijders van brom-, snorfietsen en brommobielen				
SBR-1	<p>Verkeershandhaving</p> <ul style="list-style-type: none"> • Continuering handhavingsinzet op 'speerpunten' (snelheid, alcohol, roodlicht, geen gordel, geen helm, handheld bellen, het niet voeren van fietsverlichting). In de komende periode wordt bekeken of er speerpunten worden toegevoegd. • Onderzoeken mogelijkheden doelgroepbenadering. <p>* zie ook gedrag, fietsers, motorrijders, bestuurders onder invloed, snelheidsovertreders</p>	2011/2012	LPTV	VenJ, IenM, Politie
SBR-2	Evaluatie bromfietspraktijkexamen	2011	IenM	CBR, RDW, Politie, DVS, TeamAlert, BOVAG, KNMV, ANWB
SBR-3	Via subsidie aan TeamAlert worden jongeren zich bewust gemaakt van de gevaren van enkelvoudig drugsgebruik en gecombineerd (drugs/drugs en drugs/alcohol) gebruik in het verkeer	2011	TeamAlert	IenM
SBR-4	<p>Verkeerseducatie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doelgroepenbenadering op basis van Permanente Verkeerseducatie. Bijvoorbeeld voor: <ul style="list-style-type: none"> - 16-25 jaar: Schoolevents 49cc, Leerstraf 49 cc, Praktijkdag jonge automobilisten etc. • Meer informatie terug te vinden in de Toolkit Permanente Verkeerseducatie (http://www.pvetoolkit.kpvn.nl). <p>* zie ook gedrag, kinderen, ouderen, beginnende bestuurders</p>	Continu	DO's	VVN, KpVV, ROV's/Beraden, Fietsersbond, ANWB, TeamAlert, SWOV
Specifiek: motorrijders				
SMO-1	<p>Motor Actie Plan</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren maatregelen uit het in de zomer van 2010 verschenen actieplan verbetering verkeersveiligheid motorrijders. 	2011/2012	IenM	DO's, Branche verenigingen, belangen verenigingen, SWOV
SMO-2	<p>Verkeershandhaving</p> <ul style="list-style-type: none"> • Continuering handhavingsinzet op 'speerpunten' (snelheid, alcohol, roodlicht, geen gordel, geen helm, handheld bellen, het niet voeren van fietsverlichting). • In de komende periode wordt bekeken of er speerpunten worden toegevoegd. <p>* zie ook gedrag, fietsers, berijders van brom-, snorfietsen en brommobielen, bestuurders onder invloed, snelheidsovertreders</p>	2011/2012	LPTV	VenJ, IenM, Politie

Nr.	Activiteit	Gereed	Voortouw	Overige betrokkenen
SMO-3	Aanpak bestuurders zonder geldig rijbewijs <ul style="list-style-type: none"> Implementatie eind 2010/begin 2011. <p>* zie ook beginnende bestuurders, bestuurders onder invloed en snelheidsovertreders</p>	2011	lenM	VVS, VenJ, LPTV, Politie, CBR, RDW
SMO-4	Actiemaand verkeerseducatie motorrijders	2011	KLPD/DVP	
	Specifiek: bestuurders onder invloed			
SBI-1	Invoeren alcoholslot	2011	lenM	RDW, CBR, VenJ, LPTV, Politie
SBI-2	Evaluatie ASP <ul style="list-style-type: none"> Procesevaluatie van mei 2011 - mei 2014. Effectevaluatie loopt tot 2018. 	2011/2018	lenM	VenJ, LPTV, Politie, RDW, CBR, WODC, SWOV
SBI-3	Evaluatie LEMA <ul style="list-style-type: none"> Procesevaluatie in 2011 afgerond. Effectevaluatie loopt tot 2018. 	2011/2018	lenM	RDW, CBR, VenJ, LPTV, Politie, WODC
SBI-4	Wetgeving, handhaving en voorlichting met betrekking tot drugs in het verkeer	2011/2012	lenM	VenJ, LPTV, KLPD, Politie, SWOV, diverse internationale gremia
SBI-5	Voortzetting BOB-campagne <ul style="list-style-type: none"> In het verlengde van de landelijke Bob-activiteiten wordt in de eerste helft van 2011 een project uitgevoerd om de BOB-gedachte structureel te verankeren in de sportwereld (met name gericht op bezoekers van sportkantines en sportevenementen). lenM zorgt in samenwerking met onder andere ROV's/Beraden, alcoholbranche en NOC/NSF voor de opstart en een solide basis voor toekomstige uitvoering. In de tweede helft 2011 en in 2012 zijn de DO's verantwoordelijk voor voortzetting en verdieping van 'BOB-sport'. <p>* zie ook gedrag</p>	2011/2012	lenM/DO's	VVN, ROV's/Beraden, Politie, VenJ, LPTV, TeamAlert
SBI-6	Voorlichting drugsgebruikers over risico's <ul style="list-style-type: none"> Via een doelsubsidie aan TeamAlert worden met het project 'De Witte Waas' jongeren zich bewust gemaakt van de gevaren van enkelvoudig drugsgebruik en gecombineerd (drugs/drugs en drugs/alcohol) gebruik in het verkeer. <p>* zie ook gedrag en beginnende bestuurders</p>	2011	lenM	TeamAlert
SBI-7	Verkeershandhaving <ul style="list-style-type: none"> Continuering handhavingsinzet op 'speerpunten' (snelheid, alcohol, roodlicht, geen gordel, geen helm, handheld bellen, het niet voeren van fietsverlichting). In de komende periode wordt bekeken of er speerpunten worden toegevoegd. <p>* zie ook gedrag, fietsers, berijders van brom-, snorfietsen en brommobielen, motorrijders, snelheidsovertreders</p>	2011/2012	LPTV	VenJ, lenM, Politie
SBI-8	Aanpak bestuurders zonder geldig rijbewijs <ul style="list-style-type: none"> Implementatie eind 2010/begin 2011. <p>* zie ook beginnende bestuurders, motorrijders en snelheidsovertreders</p>	2011	lenM	VVS, VenJ, LPTV, Politie, CBR, RDW
SBI-9	Medicijngebruik in het verkeer <ul style="list-style-type: none"> Plan van aanpak op basis van effectmeting campagne uit 2008 en het onderzoek "Hoe erg is het rijden met medicijnen en wat kun je doen om gedrag van bestuurders te veranderen?". <p>* zie ook ouderen</p>	2011/2012	lenM	VVS, LHV, vereniging van medische specialisten, vereniging van apothekers, CBR, Politie, SWOV
SBI-10	Speekseltester <ul style="list-style-type: none"> Opsporing van drugs vereenvoudigen met behulp van speekseltester en zo de pakkans vergroten. Het wetsvoorstel gaat in 2011 naar de Tweede Kamer. 	2012 inwerking- treding	VenJ	KLPD, VenJ, LPTV, NFI, SWOV, diverse internationale gremia

Nr.	Activiteit	Gereed	Voortouw	Overige betrokkenen
Specifiek: snelheidsovertreders				
SSE-1	<p>Verkeershandhaving</p> <ul style="list-style-type: none"> Continuering handhavingsinzet op 'speerpunten' (snelheid, alcohol, roodlicht, geen gordel, geen helm, handheld bellen, het niet voeren van fietsverlichting). In de komende periode wordt bekeken of er speerpunten worden toegevoegd. Inzet slimme handhavingmiddelen <ul style="list-style-type: none"> Nieuw trajectcontrolesysteem voor de A2 tussen Utrecht en Amsterdam. Digitalisering van flitspalen. De inzet van pers- en publieksvoorlichting om richting snelheidsovertreders en overige weggebruikers te communiceren over: <ul style="list-style-type: none"> Handhaving. Handhavingmiddelen. Projecten 'subjectieve verkeersonveiligheid'. Perceptieonderzoek om draagvlak voor de verkeerscontroles te meten. <p>* zie ook gedrag, fietsers, berijders van brom-, snorfietsen en brommobielen, motorrijders, bestuurders onder invloed</p>	2011/2012	LPTV	VenJ, IenM, Politie, SWOV
SSE-2	<p>Aanpak grove overtreders</p> <ul style="list-style-type: none"> Praktijkproef met als doel inzicht te verkrijgen in de verkeersveiligheidseffecten en de randvoorwaarden voor de inzet van een snelheidsslot en snelheidsmonitor voor grove verkeersovertreders. <p>* zie ook voertuig</p>	2011/2012	IenM	VenJ, LPTV, Politie, CBR, RDW
SSE-3	<p>Aanpak doorrijders zonder geldig rijbewijs</p> <ul style="list-style-type: none"> Implementatie eind 2010/begin 2011. <p>* zie ook beginnende bestuurders, motorrijders en bestuurders onder invloed</p>	2011	IenM	VVS, VenJ, LPTV, Politie, CBR, RDW
SSE-4	<p>Implementatie Snelheidsmonitor (registrerende ISA)</p> <ul style="list-style-type: none"> Uitvoeren van pilots met lease- en verzekeringsmaatschappijen. Het gaat hierbij om een nieuw concept waarbij een direct en continu verband wordt gelegd tussen de rijstijl en de verzekeringspremie. <p>* zie ook voertuig</p>	2011	IenM	Univé, Athlon, Cap Gemini
SSE-5	<p>Voorzetting landelijke campagne snelheidsgedrag op 30 km- en 50 km-wegen.</p>	2011	IenM	DO's, ROV's/Beraden, Politie, VenJ, LPTV, VVN, ANWB
Specifiek: 50 km- en 80 km-wegen				
SW-1	<p>Stimuleren aanpak onveilige locaties en trajecten op lokaal en regionaal wegennet, onder andere:</p> <ul style="list-style-type: none"> Aanpak verkeersonveiligheid binnen de bebouwde kom (veilige en herkenbare schoolomgeving, ongevallenconcentraties, 50 km/u wegen, 30 km/u gebieden etc). Duurzaam Veilige inrichting van 80 km/u wegen en autowegen. Veiliger maken van kruispunten (binnen en buiten bebouwde kom). Aanbrengen EHK ('strepen op de weg') op wegen buiten de bebouwde kom. Samen met DVS en SWOV onderzoek doen naar type ongevallen op 50-80 wegen. <p>* zie ook infrastructuur</p>	<p>Continu</p> <p>2011</p>	<p>DO's</p> <p>IenM</p>	<p>IenM, Politie</p> <p>DVS, SWOV</p>
Specifiek: vrachtverkeer				
SVR-1	<p>Voorlichting dode hoek aan chauffeurs</p> <ul style="list-style-type: none"> Dit gebeurt door het verspreiden van folders aan chauffeurs. Daarnaast is 'de' chauffeur één van de doelgroepen in de landelijke campagne dode hoek. <p>* zie ook gedrag en fietsers</p>	Continu	IenM	TLN, EVO, VERN, RVD

Nr.	Activiteit	Gereed	Voortouw	Overige betrokkenen
SVR-2	Afronden detectieonderzoek <ul style="list-style-type: none"> Doel is om kennis op te bouwen met betrekking tot het detecteren van fietsers in de dode hoek en manieren om daarover de chauffeur en/of de fietser te informeren. 	2011	IenM	Stakeholders, branche, Fietzersbond, wetenschap
SVR-3	Stimuleren veiligheidscultuur <ul style="list-style-type: none"> Stimuleren en faciliteren van een veiligheidscultuur binnen de sector. <p>* zie ook bestelverkeer</p>	Continu	Branche	IenM, VVN
Specifiek: bestelverkeer				
SBV-1	Aanpassing rijbewijs BE <ul style="list-style-type: none"> Voorbereiding van de aanpassing van de regelgeving omtrent het BE-rijbewijs in het kader van de implementatie van de 3^e Rijbewijsrichtlijn. 	Implementatie 2013	IenM	CBR, RDW, VenJ, LPTV en Politie
SBV-2	Stimuleren veiligheidscultuur <ul style="list-style-type: none"> Stimuleren en faciliteren van een veiligheidscultuur binnen de sector. <p>* zie ook vrachtverkeer</p>	Continu	Branche	IenM

Colofon

Actieprogramma Verkeersveiligheid 2011 - 2012

Het Actieprogramma is opgesteld door

Interprovinciaal Overleg, Stadsregio's Verkeer en Vervoer, Unie van Waterschappen,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten, Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Vormgeving

Inpladi bv, Cuijk

April 2011

Dit is een uitgave van

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Postbus 20901 | 2500 EX Den Haag
www.rijksoverheid.nl/ienm

April 2011 | InP